

ملا نصر الدین

№4 Qiyməti 12 qəpik.

МОЛЛА НАСРЕДДИНЪ

Цена 12 к. № 4

Е. О. З. И. Г.

İran. Персия.

Litoq. S. Vixova

ƏDƏBİYYAT

Vaizlərə bax gör necə təqdir ediyolar,
Möminləri qılman ilə təbşir ediyolar.

Ruhun çıxarır cismdənərbabi-behiştin,
Behcət verərək dillərə təmir ediyolar.

Bir tac qoyub başına cənnətdə qızıldan,
Ləbbadəni, həm caməni təğyir ediyolar.

Məşrutəçilər cəm olunur ziri-əbayə,
Məşrutəni məhv etməyə tədbir ediyolar.

Dərlər ki, cəhalətdədir əbqayı-tədəyyin,
Cahilləri də böyləcə təbxir ediyolar.

Arifləri, alimləri bidin oxuyurlar,
Ahilləri, kahilləri təthir ediyolar.

Köhnə çürümüş sözlərini nəqdə satırlar,
Milli yeni söhbətləri təkdir ediyolar.

Jurnal, qəzetə ziddi-şəriətdi deyirlər,
Qarelərini yeksərə təkfir ediyolar.

Zahidləri sərsüfrədə öyləşdiriyolar,
Bir nəhv ilə əmsalını təksir ediyolar.

Mollalara irad edəni taptalıyolar,
Kəndi günəhin hər biri təstir ediyolar.

Minbərdə fəsad əhlinə lənət oxuyurlar,
Xud molladanosbazları təqdir ediyolar.

Min günə təməllüq ediyolar ümərəyə,
Adabi-təvazö deyö təbir ediyolar.

Hürriyyəti-nisvan deyəni həbsə alırlar,
Arifləri hər növ ilə dilgir ediyolar.

Bundan sora jurnalları gizlin oxuyun ha!..
Həp qətlinizə hökmdü, təhrir ediyolar...

Kefsiz

DİN

Mən çox qorxuram bir vaxt ola ki,
din əldən gedə və buna neçə dəlillərim var:

Bu il məhərrəmlikdə Xasayurt ağsaqqalları iki yüz əlli manat verib rövzə-xan Molla Əbdülhüseyn cənablarını gətiriblər ki, mərsiyə oxusun. On günün ərzində mərsiyə-xan cənabları iki yüz əlli söz danışdı. Yəni sözün birini bir manata satdı və bu gözəl sözlərin biri də bu idi ki, «Həzrət Abbas təpiyi ilə yüz həştad min qoşun öldürdü...»

Xülasə, bunun sənə və mənə dəxli yoxdur: pul xasayurtluların, rəvayət də Molla Əbdülhüseynin. Amma sənə və mənə dəxli olan budur ki, təzə ərsəyə gələn cavanlarımız Molla Əbdülhüseynlərin rəvayətlərini yada salıb məsciddən qaçacaqlar. Onda da işlər xarab olacaq.

Məsələn, gəl gedək Xoy şəhərində məscidə. Biçərə qardaşlarımız bir əlində süfrə və bir əlində palçıqlı başmaqları, süfrəni məsciddə yerə döşəyib, başlayırlar küftə yeməyə: cığ-vığ, arvad-uşaq, şəbih, mərsiyə, bişmiş noxud, yer alması, göz-qaş, göz yaşı, baş yarmaq və balaca uşaqların ayaq altında əzilməyi!..

Bu nədir?

Bu, ibadətdir.

Pəh, pəh! Pəh, pəh, pəh! Ay din alan! Ay yaponlar, haradasınız. Gəlin, gəlin, başınızı yarın.

Qorxuram tüpürüb qaçalar.

Bizarafat deyirəm ki, hər kəs rastıma gəlir, hamısını yavaş-yavaş dinə soyumuş görürəm. Niyə və nədən? Günah özümüzdədir.

Nə qədər ki, indiyədək Naxçıvanda xan vəfat edib, onların çoxu can verəndə də araq və çaxırsız can verə bilməyiblər. Münacat çəkilən kimi qazilərimiz əbalarının qollarını geyinib, uşaq kimi qaçıblar ki, xan qapısında rəziyyətlər ilə şaxsey getsinlər və qırx gün təziyədə mücavirlik etsinlər. Amma bu günlərdə haman Naxçıvanda bir nəfər cavanı dəfn etməyə qazinin əmri ilə bir müsəlman da getməyib. Niyə? Mərhum çaxır içərmiş.

Budur bizə müsəlmançılığı göstərənlər!

Göyçayda zalim oğlu hamamçı Məşədi Nağının gözü Molla Nəsrəddini görür. Di bir gəl Naxçıvana; gəl bir müsəlmanlara da tamaşa elə. Gəl şəriətmədarları gör ki, gözağrısı görməyəsən.

Buxarada da sünni və şiə alimləri öpüşdülər. Dana-baş kəndinin arvadları burda olaydı, deyəydi: ay görüm sizin dodaqlarımız qurusun öpüşdüyünüz yerdə!

Avam nə bilir sünni nədir, şiə nədir? Molla öyrədir.

Avam nə bilir ki, şiə sünninin və sünni şiənin düşmənidir. Molla öyrədir.

Söz yox ki, əgər əmmaməli qoçularımız bir ay bundan qabaq öpüşsəydilər, bu qırğın da olmazdı. Amma görsənən budur ki, belə məsləhət imiş.

Bakı ariflərimiz də mollaların bu əməllərini görüb deyirlər ki: «Vallah, belə müsəlmançılıqdansa yaxşısı budur ki, gedib rus olaq». Odur ki, bu il rusların yolka bayramlarında hər müsəlman evində bir yolka ağacı bəzəmişdi ki, rus tanışları və rus böyükkləri görüb ağadan razı qalsınlar.

Xülasə, bunun nə sənə və nə mənə dəxli var! Hər kəs istər, aparıb pulunu verib, yolka alıb bayram saxlar. Amma bizə dəxli olan budur ki, camaatımızın bir hissəsi indidən əcnəbilərin bayramlarını xoşlayıb (nəinki elm və sənətlərini) başlayıblar onlara qarışmağa.

Bir tərəfdən də məhərrəmlikdə Təbrizdə aslanlar bəzəyib, Gəncədə övrətləri dəvələrə mindirib və hər yanda hər cür oyunbazlıqlar çıxardıb, dünya və ələmi heyratə gətiririk.

Mən elə qanıram ki, bunların hamısı dinimizin yavaş-yavaş əldən getməyinin əlamətidir.

Pənah Allaha.

Molla Nəsrəddin

TƏZƏ İLİN KƏŞFİ-KƏRAMƏTİ

İşbu min doqquz yüz onuncu il dünyaya qədəm qoymayıb, məgər müsəlmanların iftixar və baş ucalığına. Belə ki, bu ilin əvvəlindən başlanmış bir gün və bir saat olmur ki, bir möcüzə və bir xariqüladə iş meydana-zühur və bürüzə çıxmasın.

1) Götürək müsəlmançılığın ən böyük nöqtəsi olan Təbriz şəhərini. Bu vilayətdə qırx-əlli ildən bu yana tutulmamış təziyələr tutulub, oxunmamış mərsiyələr oxunub, yarılmamış başlar yarıldır. Və hətta urusu başların qırılmasına Əncümən tərəfindən hökm sadir olub, çox bərk qadağan olunubdur ki, bundan sora heç kəs başını tüklü saxlamasın.

2) Naxçıvanda cənab şeyxə kasıb və biçiz, ac və fəhlə camaatdan doqquz yüz doxsan doqquz manat pul yığılıbdır və bir nəfər məhərrəmdə xilafə-şər eləyib keflənməyə görə birdən partlayıbdır. Şəhər əhli bu möcüzənin şərəfinə güldəstələrdə, məscidlərdə, məhəllələrdə şamlar və məşəllər yandırır çırağban ediblər və qazinin fitvasına görə nə camaatdan və nə ruhanilərdən onun təşyini-cənazəsinə heç bir kimsə getməyibdi.

3) İrəvanda bir şikəst oğlanı anası məscidə dəxil salıb, bir-iki saatda salamat və tündürüst olubdur.

4) Ordubadda məsciddə bir nurani seyid zahir olub, xalqa mərsiyə və növhə oxuyub ağladandan sonra min-bərdən qeyb olubdu.

5) Culfada indiyədək görülmemiş təziyədarlığı eləyib, Qasim otağı bəzəyib, baş yarıblar.

Bu möcüzə və kəramətlərin bərəkətindən camaat məscidə və təziyə büsatına hər ildən artıq canfəşanlıq edib mollalara və seyidlərə hər ildəkindən artıq pullar veriblər. Şaxsey dəstəsinə və ağköynək dəstəsinə hədsiz rəvnəq veriblər ki, xaricilər müsəlmanlardan hesab apar-sınlar. (Odur ki, Naxçıvanda bir erməni nəzir eləyib ki, hərgah filan hacəti rəva olsa, aşura günü baş yarsın. Və hacəti rəva olub. Haman gün yuxuda bir göy atlı ona deyib ki, get vədinə vəfa eylə. Boylum o da gəlib bazar məscidində baş yarıbdır.)

Müxtəsər, Bakıda laməzhəblər dəstənin bayıra çıxmasına mane olsalar, yüz o qədər sair şəhərlərdə şaxsey dəstəgahı ilbəil həzrətin səfayi-batinindən rəvnəqlənəcəkdir. Bakıdakı şiə qardaşlarımız heç diltəng və övqat-təlx olmasınlar.

Yaşasın Qafqazda olan həmşərilər.

Otaylı

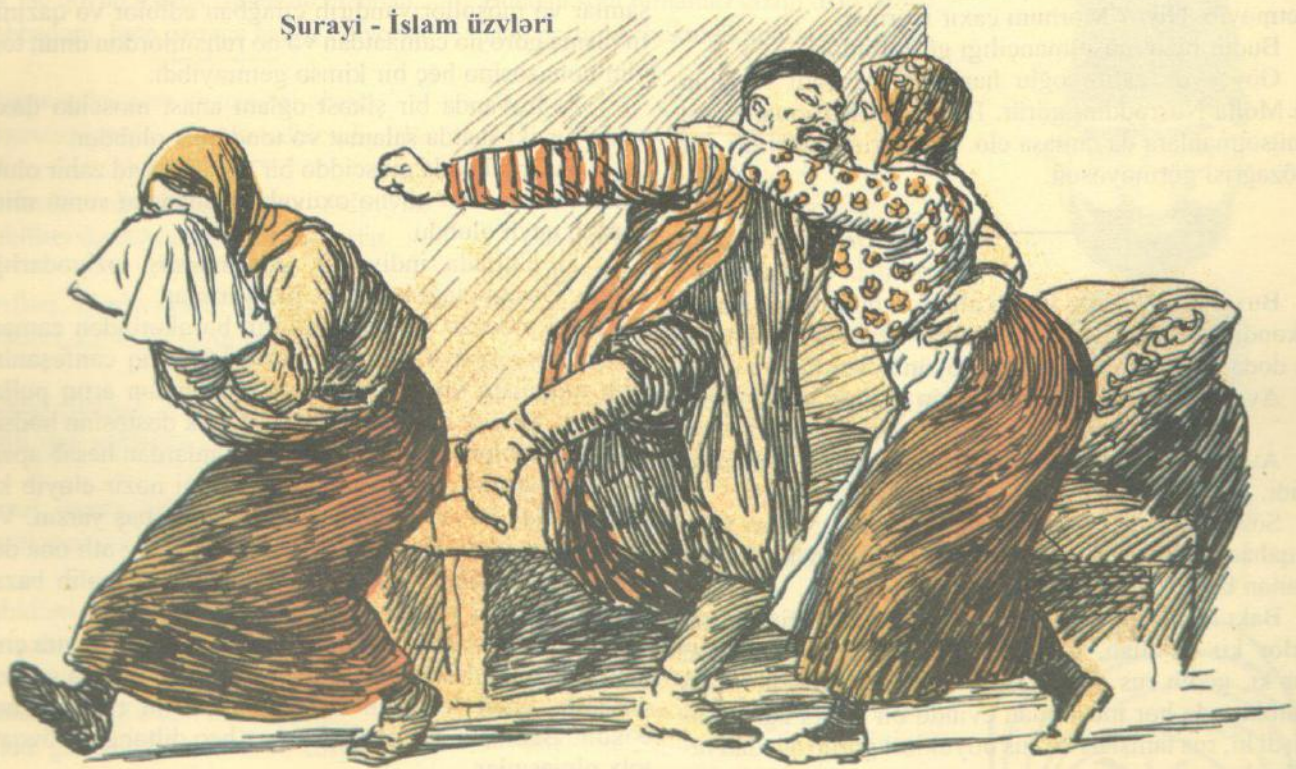

- Qazi, Allah eşqinə, məni bu zalım ərimin
əlindən qurtar.
- Çünki ərin razı deyil, mən səni boşaya
bilmənəm.

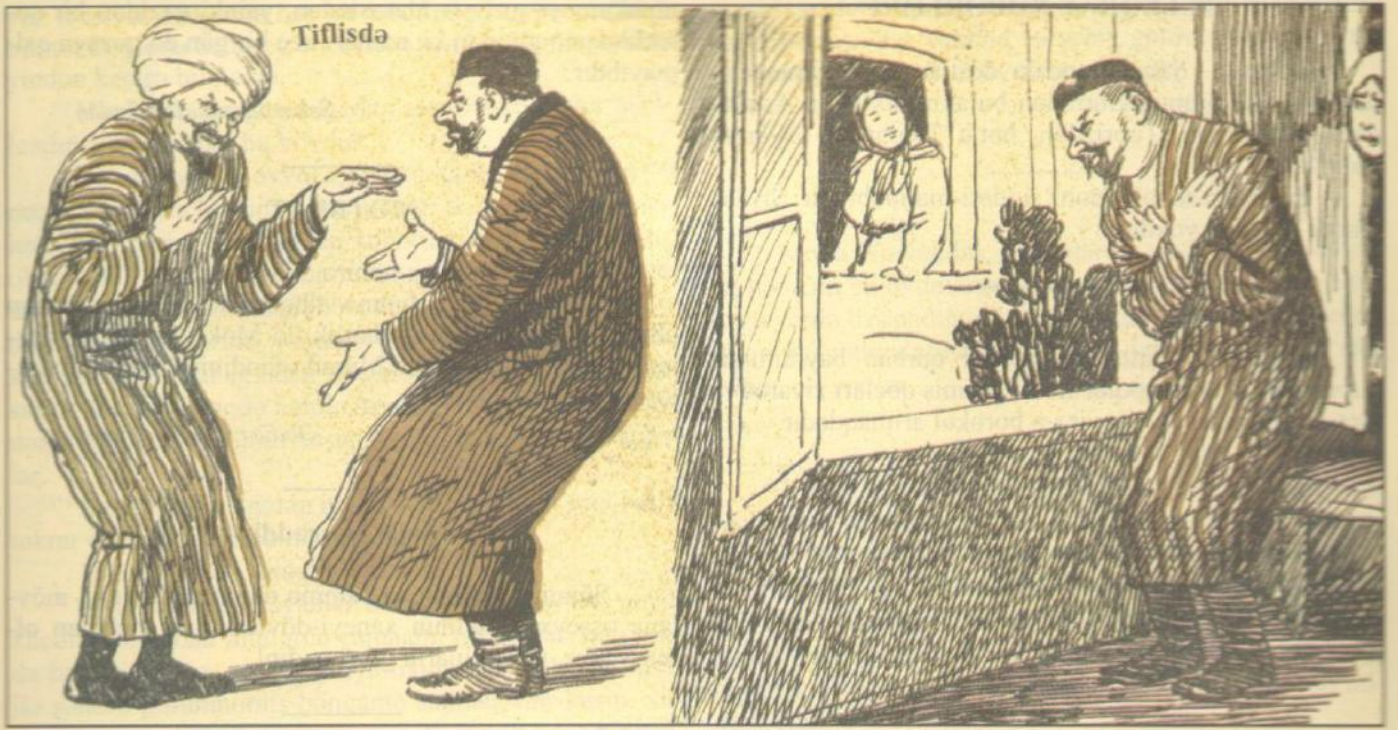
Köpəyin qızı, sənə nə ki, mən
piyanam və gecələr evə gəlmirəm.

Şurayi - İslam üzvləri

Rotter

Kef mənim, ixtiyar mənim, təzəsini alaram, köhnəsini boşaram.

– Qazı ağa, övrətimi boşamaq istəyirəm, çünki
təzə övrət alıram.

Qazi: – Bəli, şərəni ixtiyarın var, boşaram.

– Vallah, zalımın qızı nə gözəldir. Bunu alıram,
arvadımı boşaram.

Molla: Rəhməti-ilahiyyə tək müsəlmanlara deyil, kafirlərə də yetişəcəkdir.

Molla Nəsrəddin: Görəsən, rəhməti-ilahiyyəni müsəlman arvadları da görəcəklərmi?..

TELEQRAF XƏBƏRLƏRİ

Odessa – Şahın İrandakı dostları uzun fəraqa təhəmmül edə bilmədiklərindən bu axır vaxtlarda Astardan, Ərdəbildən, Təbrizdən, hətta Tehrandan ziyarətə gəlirlər.

Ziyarətin səbəbi məhz şiddəti-məhəbbətdir. Siyasi, fəsadı bir qəsd yoxdur.

İstanbul – Sultan həzrətləri qurban bayramında buynuzları altun vərəqlər ilə bəzənmiş qoçları ziyarət və tamaşa edəndən bəri xeyir və bərəkət artmaqdadır.

Axalsix – Puxov camaatı «Darülpuşayan»ın mədrəsəsinə ildə min pud taxıl haqq verirlər ki, mədrəsədən puşalıq şəhadətnaməsi alıb, İbrahim əfəndi kimi puşalıqda kamil olsunlar.

Peterburq – Dumadakı sağ fırqə qubalı Hacı Molla Babanın qarnı kimi şişir, ağacı kimi güclənir.

Orenburq – Bu günlərdə rəhməti-ilahiyyə ilə fitneyi-şeytaniyyə şiddətli çarpışır. İkincinin qırmızı zəfər bayrağı «Din və məişət» idarəxanasının üstündə görünür. Molla Nəsrəddin: Buxara müsəlmanlarına müjdə!

Tehran – Cənab Ağa Seyid Abdullaha Nəcəfdən belə bir hökm sadir olub ki:

- 1) Natiqlər ağadan izn almamış danışmasınlar.
- 2) Övrətlər faytona minməyələr və mümkün qədər evdən eşiyə çıxmayalar.
- 3) Kişilər axşam saat altıdan sora evlərində ucadan öskürməyələr və
- 4) Hər kəs hürriyyət sözünü dilinə gətirsə, tez adını siyahi edib Təbrizdə vaiz Hüseyinə göndərsin.

Tehran – Ordubadda itən Molla Şükürün falaqqası «İqbal» mədrəsəsinin müəllimi İsmayılovda tapıldı.

ELANİ-RƏSMİ

Nuxa camaatı tərəfindən rəsmi surətdə elan olunur ki, bu aprel ayında Nuxa şəhər idarəsinin torğu başlanacaq, yəni qlava və qlasni seçkisi əmələ gələcək. Xahiş edənlər üçün özgə bir dokument lazım deyil, ancaq beşcə yüz manat cibinə qoyub gəlsin və əgər pulu olmasa,

məhkəməyi-şəriyyə idarəsindən, yəni qazidən bir şəhadətnamə gətirsin ki, namazı heç bir gün də qəzaya qalmayıbdır.

Şəhər idarəsi tərəfindən

MƏTBUAT

«Bəyanül-həqq», nömrə 563:

Əlhəmdülillah sümme əlhəmdülillah (bəd sümme əlhəmdülillah) kəməli-rahətlik ilə Məkkəyə gəlib mövlana əşşeyx Məhəmməd Murad əfəndinin xaneyi-dövlətlərinə mehman olduq.

Əbdürrəşid İbrahimov

Molla Nəsrəddin

Sümme, sümme və sümme əlhəmdülillah ki, mövlana əşşeyx əfəndinin xaneyi-dövlətlərinə mehman olmuşunuz. Qazanlıların gözü aydın!

Genə Məkkəyə gələndən etibarən mən hərəmi-şərifdə vəzə çıxıb türki və ərəbi lisanlarında xütbələr oxumağa başladım. Hazırın iki-üç mini mütəcaviz idi. Əhrar və zabitan hazır olmaqdadır.

Ə.İ.

Molla Nəsrəddin

Atana rəhmət, bax, indi öz yerini tapdın. Burada o qədər xütbə oxu ki, gözü sürməli, saqqalı boyalı hacıların ağızlarının suyundan təzə bir ümman meydana gəlsin.

Axır kafər yaponlar sənin fəlsəfi, tarixi, ictimai məlumatını nə bilirdilər ki, cəmiyyətlərində xütbə oxuyaydın?!

YALAN

Biz həmin nömrədə teleqraf xəbərlərində yazmışıq ki, Ordubadda itən Molla Şükürün falaqqası Tehrandə «İqbal» məktəbinin müəllimi İsmayılovda tapıldı.

Amma çox təəccüb edirik ki, bir belə xəbər bu günlərdə bizə Göyçaydan da gəlib çatıb. Söz yox, iki xəbər birini yalandır... Biz belə başa düşürük ki, Göyçay müxbirimizin yazdığı böhtan və düşmənçilikdir. Səbəb budur ki, müxbir məktubunun axırında yazır ki, müəllim çək-məsinin üzünü və altını uşaqların qarnında təmizləyir... Biz bilməyirik ki, burada xilafı-qayda nə bir iş var.

PROTEST

Eşidirik ki, baş yarmaq və şəbih gətirməyin icad və şərefi bundan altı-yeddi yüz il əvvəl gələn bəzi müqəddəs şəxslərə nisbət verilir. Halbuki bu üsulu dünyada ən əvvəl biz icad və təsnif eləmişik. Bu xüsusda əlimizdə tarixi dəlillər var. Hər kəs gərək bilə ki, bu üsulu bundan

yüz il əvvəl dünyanın heç bir tərəfində heç bir nəfər də bilməzdi. Hətta belə şey ola biləcəyini bir mömin də ürəyindən keçirə bilməzdi.

Hər halda bu gözəl üsulun müvəccidi məhz bizik. İcadımızın əhvalatı bu növdür:

Bundan yüz il əvvəl Qarabağ xanı İbrahim xan bir neçə təqsirlinin boyunlarını vurmağı ömrü edir. Müqəssirlərin tərəfdarları əhvalatdan xəbərdar olub, xanın vəziri olan Molla Pənahın yanına təvəqqeyə və məsləhətə gedirlər. Vəzir onlara məsləhət edir ki, müqəssirlər ağ köynək geyib, başlarına xəncər vura-vura, fəryad edə-edə xan sarayının qabağından keçib siyasət meydanına gətsinlər. Müqəssirlər də həmin sayaq üzrə əməl edib, xanın nəzərinə çatınca, xanın xoşuna gəlib müqəssirləri bağışlar.

Xanın xoşuna gələn bu əhvalat o gündən sora hər il təkrar olunub getdikcə tərəqqi tapır.

Həqiqətdə də tərəqqi tapmalıdır.

Həqiqətdə də cavanlar dəstə ilə ağ köynək geyib küçələrə dolanan minlərcə camaatın tamaşaları qarşısında baş yara-yara, növhə oxuya-oxuya keçmək, bu büsat ilə şəhərə görünməmiş həngamə salmaq, hər kəsin, xüsusən qaraqaşlı qızların nəzərini cəlb etmək özgə bir xoşbəxtlik, hər vaxt ələkeçməz özgə bir zövq və nemət idi.

Bir vaxt gəldi xan da, Molla Pənah da vəfat etdilər. Bunlardan sora dünyanın işləri də dəyişməyə başladı. Biz də zamanəyə uyub işlərimizi dəyişdirməyə, xüsusən xan üçün tərtib etdiyimiz ağköynək büsatını çevirib həzrət imam Hüseyn adına eləməyə məcbur olduq. Və o zamanədən bəri də boş durmayıb bu gözəl icad və adətimizin tərəqqisinə əlimizdən gəldiyi qədər çalışdıq. Bu çalışmamız sayəsində bu gözəl icadımızı dünyanın hər tərəfində qəbul etdirdik. Bundan sora da bu icadımızın davamına can-başla çalışacağıq. Ancaq burası var ki, bizim qəsdimiz, hər fəndlə olsa, bu icadımızın hər tərəfdə qəbul olunması idi. Buna da ki, həmd olsun, mərsiyəxanlarımız sayəsində gözlədiyimizdən artıq nail olduq. Dəxi bundan sora müsəlmanların başını kəssən də bu gözəl adəti tərkdə bilməzlər.

İndi insaf deyil bu qədər zəhmətimiz əvəz və mükafatsız keçsin, bir para bixəbərlər icadımızı danıb özgələrə nisbət versin.

Bu neçə illərdir sükut edib icadımızdan nəfərdar olmağa təşəbbüs etməməyimiz məhz din və millətimizin tərəqqisi mənzuru ilə idi. İndi ki, həmd olsun, millət məşrutə alıb ərşi-ələyə qalxdı, dəxi icadımızdan Amerika icadçıları kimi imtiyaz alıb istifadə etməmək kari-aqil deyildir.

Buna görə biz qarabağlılar bu həftə məscidə yığışib qərar qoyduq ki, içimizdən bir neçə başbiləni seçib Tehrana göndərək ki, İran millət məclisindən bizim üçün ağ köynəklə baş yarmaq və şəbih götürmək oyunlarının imtiyazını alsınlar.

Bu səbəbə hamı müsəlmanlara bu elan ilə müraci-

ət edib şiddətli protest edirik ki, bundan sora bizdən rüsxət almamış «baş yarmaq və şəbih götürmək» oyunlarını çıxarmağa heç kəsin ixtiyarı yoxdur.

Qarabağ camaatı

Molla Nəsrəddin: oxucularımızdan təvəqqe edirik ki, hər kim bu oyunların ən əvvəl Qarabağdan savayı bir özgə yerdə başladığını bilirsə, tezliklə bizə xəbər versin ki, imtiyaz almalarına mane olaq, yoxsa müsəlman ələminin evi yıxılar.

BİR STATİSTİKA

Cənab Molla Nəsrəddin! Özümə borc bilirəm sizin möhtərəm jurnalınızın vasitəsilə elədiyimiz əziz bir tərəqqini ələmi-islama ümumən, Qafqaziya müsəlmanlarına xüsusən bildirəm. Min üç yüz iyirmi yeddinci ilin məhərrəmlik dəstgahıyla bu ilinkini bərabərləşdirdikdə irəvanlıların böyük, çox böyük bir tərəqqiyə nail olduqları görünür. Bu tərəqqini haman aşağıdakı statistikadan bilmək olar.

STATİSTİKA

	1327-ci ildə	1328-ci ildə
Baş yaran:	1456 adam	2355 adam
Qan aparar:	118 adam	295 adam
Zəncir vuran! (*)	258 adam	548 adam
Muzik (**)	2 dəstə	5 dəstə
Başmaq oğrulanması (***)	8465 cüt	14555 cütə bəliq
Şəbih truppası:	3 truppa	7 truppa

İmza: Fırıldaqçı

Müdir və baş mühərrir: Cəlil Məmmədquluzadə

ELAN

Gəncə şəhər idarəsi tərəfindən 1910-cu ilin yanvar ayının ibtidasından açılması müqərrər olan rusi-müsəlmani qız məktəbə bir müəllimə lazımdır ki, pedaqoq elmindən xəbərdar olub, türkcə yazı-oxu bilməsi şərtidir. Maaşı ildə dörd yüz manat olub, odun, neft, otaq, nökrə pulu şəhər idarəsinin öhdəsinədir.

Xahiş edənlər kəsbiləyqət şəhadətnaməsilə bərabər şəhər idarəsinə rücu etsinlər.

*) Keçən il zəncir vuranlar ancaq məscidin içində vururdular, amma bu il soyuqdan əsla qorxmayıb çil və çılpaq məscidin həyətində və küçələrdə vururdular.

**) Ağa saldatlar çaldıqları «vals və mazurka» adamın gözlorindən sel kimi yaş tökülməyə bais olurdu.

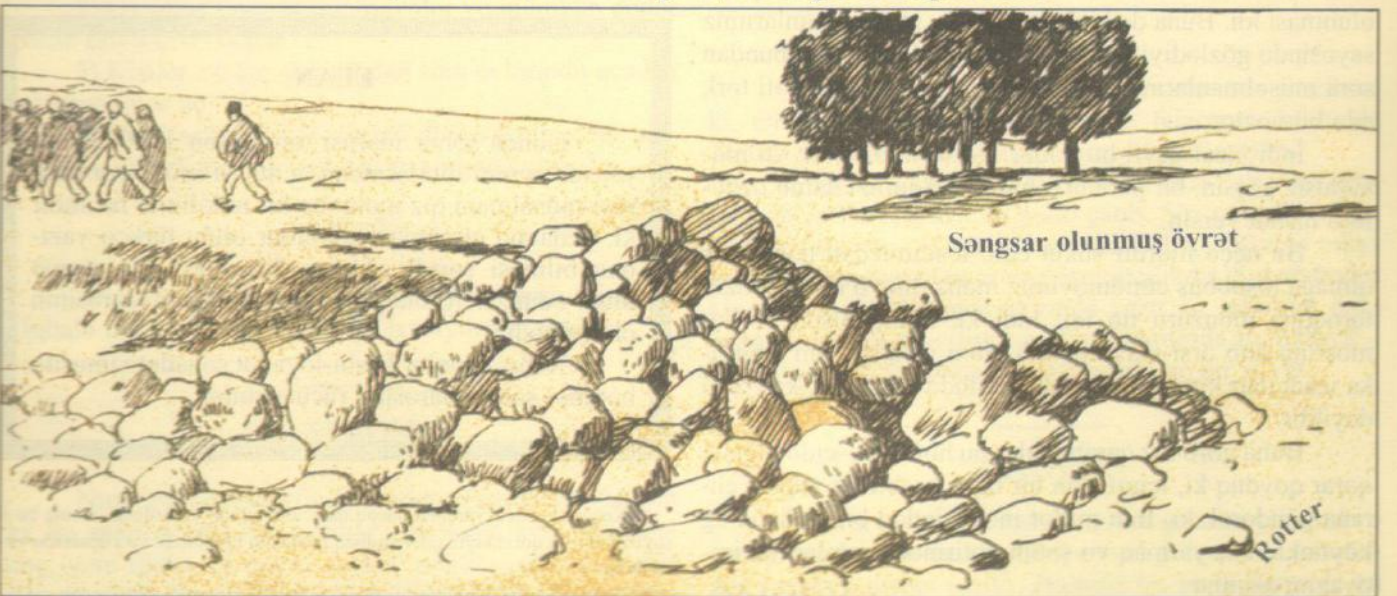
***) Başmaqdan savayı, bu il Göy məsciddən beş ədəd xalı oğurlayıblar.

Günahı budur ki, əri yox olandan dörd il sora gedib bir özgə kişiyə.

Natiq: – Camaat, din əldən getdi, övrəti görək səngsar edək.

Səngsar olunmuş övrət